

Силабус курсу
ОСНОВИ ФІТОЦЕНОЛОГІЇ

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність: 202 Захист і карантин рослин
Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин»
Кількість кредитів: 6 (на основі повної загальної середньої освіти)
Рік підготовки, семестр – III рік, II семестр (на основі повної загальної середньої освіти)
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Яворівський Руслан Любомирович

Контактна інформація javorivskyj@chem-bio.com.ua ; 0352-43-59-01

Опис дисципліни

Мета навчального курсу – вивчення закономірностей складу, структури, динаміки та поширення рослинних угруповань (фітоценозів), встановлення закономірностей існування агрофітоценозів, особливостей їх будови, взаємозв'язків компонентів фітоценозу між собою та з умовами навколишнього середовища.

Навчальний контент

№	Темати	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.		
1.	Тема 1. Вступ до курсу	Знати: – предмет, об'єкт дослідження та завдання курсу; – історію розвитку фітоценології; – основні ознаки фітоценозу; – морфологічну, вертикальну, горизонтальну та синузальну структуру фітоценозу; Вміти: – визначати ступінь проективного покриття, життєвість та рясність у фітоценозі; – проводити підрахунок кількості екземплярів, визначати об'єм рослин, біомасу та продуктивність фітоценозу; – розраховувати частоту трапляння виду у фітоценозі.
2.	Тема 2. Фітоценоз та його властивості	
3.	Тема 3. Структурна організація фітоценозу	
4.	Тема 4. Кількісні співвідношення між видами у фітоценозі	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.		
5.	Тема 5. Популяція і фітоценоз	Знати: – вікову, статеву та просторову структуру популяцій у фітоценозі; – класифікацію екотипів; – віковий спектр ценопопуляцій; – основні екологічні фактори та їх вплив на рослинні організми. Вміти: – визначати основні властивості популяції; – встановлювати віковий спектр ценопопуляцій та визначати стратегію їхнього розвитку; – визначати ступінь впливу різних екологічних факторів на рослини у структурі агроценозів.
6.	Тема 6. Екологія та динаміка ценопопуляцій	
7.	Тема 7. Основні екологічні фактори та їх вплив на рослинні організми	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.		
8.	Тема 8. Сезонні зміни та флуктуації. Незворотні зміни у фітоценозах	Знати: – періодичність та сезонну ритміку фітоценозів; – сукцесії, причини виникнення та їх класифікацію; – класифікацію фітоценозів; – систему класифікаційних одиниць сучасної флористики;
9.	Тема 9. Основні методичні підходи до класифікації фітоценозів	Вміти: – визначати причинно-наслідкові зв'язки мінливості фітоценозів; – встановлювати причини виникнення добових, сезонних та вікових змін фітоценозів; – проводити еколого-ценотичну класифікацію рослинних угруповань; – здійснювати флористичну класифікацію рослинності за методом Браун-Бланке.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку
ЗК 11	Здатність працювати в міжнародному контексті
СК 4	Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи
СК 8	Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля
СК 9	Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог
РН 3	Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин»
РН 4	Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин
РН 6	Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття
РН10	Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин

Літературні джерела

1. Абдулоєва О. С. Фітоценологія / Абдулоєва О.С., Соломаха В. А. – Київ : Фітосоціоцентр, 2011. – 450 с.
2. Григора І. М. Геоботаніка: навч. посіб. / І. М. Григора, Б. Є. Якубенко, М. Д. Мельничук. – К. : Арістей, 2006. – 448 с.
3. Григора І. М. Основи фітоценології: учб. посіб. / І. М. Григора, В. А. Соломаха. – К. : Фітосоціоцентр, 2000. – 240 с.
4. Дідух Я. П. Популяційна екологія / Я. П. Дідух. – К. : Фітосоціоцентр, 1998. – 192 с.
5. Миркин Б. М. Современная наука о растительности: учебник / Б. М. Миркин, Л. Г. Наумова, А. И. Соломещ. – М. : Логос, 2002. – 264 с.
6. Соломаха В. А. Синтаксони рослинності України за методом Браун-Бланке та їх особливості / В.А. Соломаха. – К. : Ун-т. ім. Тараса Шевченка, 1995. – 116 с.

7. Фельбаба-Клушина Л. М. Фітоценологія з основами синфітосозології / Л. М. Фельбаба-Клушина, В. І. Комендар. – Ужгород: Ужгород. ун-т, 2001. – 212 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання тем (модулів) відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та виконання розрахунків лабораторних завдань.

Політика щодо відвідування: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4): тести, завдання	20
Модуль 2 (теми 5-7): тести, завдання	15
Модуль 3 (теми 8-9): тести, завдання	10
ІНДЗ	30
Підсумковий контроль: тести	25
Сума	100

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст лабораторних робіт;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 5) тематика курсових робіт;
- 6) електронне навчання у системі Moodle;
- 7) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.